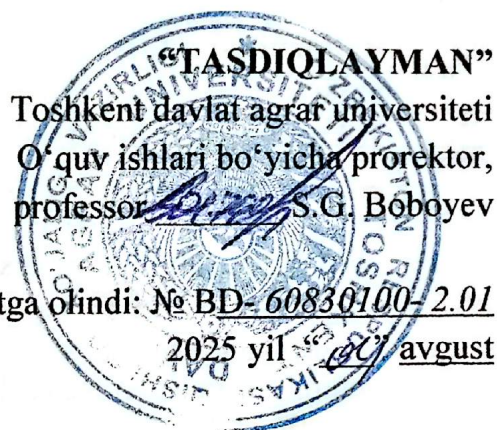

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI

**BALIQCHILIKDA TURIZM VA BALIQ OVLASH
FANINING O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	800000	- Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	830000	- Baliq xo'jaligi
Ta'lim mutaxassisligi:	60830100	- Suv bioresurslari va akvakultura

TOSHKENT – 2025

Fan/modul kodi BTBOB2404		O'quv yili 2025-2026	Semestr 4	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Tanlov fan		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Baliqchilikda turizm va baliq ovlash	48	72	120	
2.	I. Fanning mazmuni <i>Fanni o'qitishdan maqsad</i> – suv havzalari resurslardan rekreatsion maqsadlarda oqilona foydalanishga asoslangan iqtisodiy faoliyat turlaridan biri bo'lib tabiiy kompleks va suv biologik resurslaridan yashash muhitidan ajratib yoki ajratmagan holda foydalanish asoslarini o'rgatish. Shu sababli, baliq ovlash xizmatidan tashqari, do'kon, restoran va turistik turar joylardan ham daromad olishda bilim, ko'nikma va malakalarini shakillantiradi, shuningdek, baliq ovlash va yordamchi xizmatlardan tashqari, baliqlar va ularning yashash joylarini muxofaza qilish, nazorat qilish, boshqarish va biologik xilma xillikni saqlash borasida xam bilimga ega bo'ladilar chunki bu maskanlar ijtimoiy va moliyaviy foyda keltirishi manbai xisoblanadi. <i>Fanning asosiy vazifasi</i> - talabalarga baliqchilik turizmining barqarorligi va umuman olganda ovlash ob'ektlariga ya'ni baliqlar holatiga ta'sir etuvchi xodisalarga bog'liqligini o'rgatishdan iborat. Baliq ovlash dasturlari baliq turlarining ko'pligi va ekologik holatini, shuningdek, dam olish va sport baliq ovining asosiy ob'ektlarining yashash joylarini ilmiy baholamasdan amalga oshirilmaydi. Shunday qilib, baliqlar zaxiralariga ega bo'lgan mamlakatlarning ko'pchiligi rekreatsion baliqchilikni jiddiy ilmiy asosda rivojlantirdilar, baliqchilikning bu turida talabalarga ko'l va daryo baliqlarining populyatsiyasi yaxshi o'rgatiladi, bu sport baliq ovlash ob'ektlari va ularning yashash muhitini ilmiy nazorat qilish tizimini talab qiladi. Bu qimmatli ikra to'dalarining holatini, ularga baliq ovining ta'sirini baholash, o'zgarishlarning tezkor tahlilini o'tkazish, resurslar holatini bashorat qilish va boshqaruv harakatlarini aniqlash borasida bilim va ko'nikmalarni o'rgatishdan iborat. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) 2.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Turizmning rivojlanish omillari. Hozirgi vaqtda turizm xalqaro miqyosdagi yirik ijtimoiy-iqtisodiy hodisaga aylandi. Bu hodisaning ko'p qirralari bor va hozirda mavjud bo'lgan fanlarning hech biri uni o'z tadqiqot ob'ekti sifatida to'liq tavsiflay olmaydi. Turizm va barcha sayohatchilar bunga (sayyohlarning) dam olishdagi faolligiga				

ishonishadi. Turizm ko'pchilik odamlar ongida dam olish, zavqlanish, yangi taassurotlar bilan bog'liq. Bu taassurotlarning o'zgarishiga, yorqin va xilma-xil dunyoni bilishga intiladigan zamonaviy odamning turmush tarzining o'ziga xos xususiyatiga aylandi.

Turizmning dinamikasi, tuzilishiga ta'sir etuvchi sabablar, uning o'ziga xosligini mintaqalar va alohida mamlakatlar darajasida shakllangan, rivojlanish omillari ko'rinishida guruhlangan. Bunga quyidagilar kiradi: tabiiy, madaniy va tarixiy, siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy, demografik, ilmiy-texnik omillar.

2-mavzu. Turistik oqimlar statistikasi va geografiyasi, daromad va xarajatlar. Turistik regionlar, viloyatlar.

Turizmning hajmi va iqtisodiy ahamiyatining oshishi bilan, ayniqsa, xalqaro turistik sayohatlar statistikasi sohasi rivojlandi. Xalqaro turizm statistikasi ikkita asosiy bo'limni o'z ichiga oladi: 1) turistlar oqimi statistikasi; 2) turizm daromadlari va xarajatlari statistikasi. Ularning har biri uchun ko'rsatkichlar tizimi ishlab chiqilgan.

Butunjahon sayyohlik tashkiloti dunyodagi 6 ta sayyohlik hududini ajratadi 1. Evropa - G'arbiy, Shimoliy, Janubiy, Markaziy va Sharqiy Evropa mamlakatlari, shu jumladan SSSRning barcha sobiq respublikalari, shuningdek Sharqiy O'rta er dengizi davlatlari (Isroil, Kipr, Turkiya).

2. Amerika - Shimoliy, Janubiy, Markaziy Amerika mamlakatlari, orol davlatlari va Karib dengizi hududlari.

3. Osiyo -Tinch okeani - Sharqiy va Janubi -Sharqiy Osiyo, Avstraliya, Okeaniya mamlakatlari.

4. Afrika - Misr va Liviyadan tashqari Afrika davlatlari.

5. Janubiy Osiyo - Janubiy Osiyodagi barcha davlatlar.

6. Yaqin Sharq - G'arbiy va Janubi -G'arbiy Osiyo mamlakatlari (Turkiya va Isroildan tashqari) va ikkita Afrika davlati (Misr, Liviya). JST bu mintaqani "Yaqin Sharq" deb ataydi

3-mavzu. Baliqchilik turizmi tushunchasi va klassifikatsiyasi va xususiyatlari

Baliqchilik turizmi baliq ovlash va zavqlashdir. Statistika shuni ko'rsatadiki, hayotda ba'zi natijalarga va cho'qqilarga erishgan ko'p odamlar, shu jumladan ishbilarmonlar, olimlar, siyosatchilar, odatda, ashaddiy baliqchi va ovchi bo'lishgan.

Turistik biznesda baliqchilikni quyidagilarga bo'lish mumkin.

1. Chuchuk va chuchuk suvlar (dengiz).

2. Qayiq yoki qirg'oqdan baliq ovlash.

3. Baliqchilik, navbati bilan, mavsumga ko'ra - qish yoki yoz, masalan, iyul oyida baliq ovlash.

4. Otsu, yirtqich va yarim yirtqich baliqlarda baliq ovlash.

5. Aylanadigan novda, pastki tayoq, to'sin, suzuvchi, qamchi ustida baliq ovlash.

Baliqchilik turizmi turizmning bir turi sifatida yaqinda paydo bo'lgan, lekin u allaqachon odamlar orasida juda mashhur bo'lib kelmoqda. Ko'plab sayyohlar yaxshi dam olish, baliq ovlash uchun uzoq masofalarini bosib o'tadilar. Turizmning bu turi g'ayrioddiy tuyg'ular, yangi taassurotlar va, albatta, tabiatning bokiraligidan zavq olib, hayajonli biznes - baliqchilik bilan shug'ullanadi. Ammo baliq ovlash nafaqat qiziqarli mashg'ulot, balki sport. Baliq ovlash juda mashhur sport turi. Dunyo bo'ylab baliqchilar klublarga, baliq ovlash bazalariga va turli jamoalarga qo'shilishadi. Dunyoning deyarli barcha mamlakatlarida baliq ovlash bo'yicha katta musobaqalar o'tkaziladi, buning natijasida ko'plab odamlar ushbu sport turi bilan tanishadilar. Xalqaro baliq ovlash musobaqalari ham bor. Turistik xizmatlar bozorida dengiz balig'i marlin va qilich baliq uchun dengizda yoki shimoliy olisdagi losos daryolariga sayohat qilish kabi ekzotik baliq ovlash joylariga safar kabi yo'nalishlar paydo bo'ldi.

4-mavzu. Baliqchilik turizmining maqsadi va vazifalari

Baliqchilik turizmining tashkil etilishi ekologik jihatdan xavfsizdir, chunki ushlangan baliq tortib, o'lchab va omadli baliqchini o'ljasi bilan suratga olganidan so'ng ko'pincha suv xavzasiga qaytariladi. Ko'pincha, bir xil baliq bir necha marta suvdan chiqariladi. Albatta, baliqlarga zarar bermaslik uchun maxsus baliq ilgaklaridan foydalaniladi.

Shunday qilib, baliqchilik turizmining maqsadi baliqni sotish uchun emas, balki ovqat uchun ishlatish, balki sayyohning zavqlanishi uchun tutishdir.

Baliqchilik turizmi quyidagi vazifalarni o'z ichiga oladi:

- shaharning shovqinidan dam olish;
- baliq ovining asosiy usullari bilan tanishish;
- baliqlarni boqishning asosiy usullari bilan tanishish;
- baliqchilik bilan bog'liq boshqa bilimlarni olish.

5-mavzu. Baliqchilik sayilgoxlarini (turlar) tashkil etish xususiyatlari

Baliqchilik turizmining asosiy xususiyati-sayohat, turar joy, ovqatlanish, transport, baliq ovlash paytida hamrohlik qilish va konsultatsiya qilish bilan bog'liq turoperatorlar va sayyohlik agentliklarining pulli xizmatlaridan foydalanish.

Baliqchilik turizmining o'ziga xos xususiyati uning mavsumiyligi bo'lib, uning tsikllari an'anaviy turizm turlariga to'g'ri kelmaydi. Baliqchilik turizmi sohasidagi talabning mavsumiy o'zgarishi, bo'sh vaqt mavjudligi, potentsial iste'molchilarning asosiy qismi uch,

un ta'tillar va iqlim sharoitiga bog'liqligi, birinchi navbatda, davlatning ekologik siyosati bilan bog'liq.

6-mavzu. Viloyatlar kesimida "ushlash va qo'yib yuborish" tamoyili asosida dam olish kunida baliq ovlash sayilgoxini tashkillashtirish

O'zbekiston o'lkasi - Amudaryo va Sirdaryo oralig'ida joylashgan, maydoni 448,9 ming kv. km. Respublika chegarasi g'arbdan sharqqa — 1425 km, shimoldan janubga qadar — 930 km. Keskin kontenintal iqlim, uzoq masofalarda aholi sonining kamligi va yo'llarning yo'qligi tabiatning insonlarning vayronkor

aralashuvidan saqlanishini ta'minlaydi. O'zbekistonda 500 mingdan ortiq ko'llar va 50 mingdan ortiq katta va kichik daryolar bor, ular Uzoq Sharq va Rossiyaning boshqa viloyatlaridan baliqchi-sportchilarni jalb qiladi.

7-mavzu. Baliq ovlash sayilini (turlar) marketing bosqichi Toshkent viloyati misolida

Ekskursiyani rejalashtirish uchun marketing tadqiqotlari o'tkaziladi, unga quyidagilar kiradi:

- O'zbekiston o'lkasining baliqchilik resurslarini tahlil qilish;
- baliqchilik sayohatlari va baliq ovlash bazalari mavjudligi uchun bozor tahlili;
- maqsadli auditoriyani so'roq qilish (ilova);
- "Golden fish" baliqchilik bazasi misolida tanishuv intervyusi;

8-mavzu. Baliq ovlash sayilini (turlar) tashkillashtirish bosqichi Toshkent viloyati misolida.

Tashkiliy bosqich xaritada tur loyihasini ishlab chiqish, texnik hujjatlarni ishlab chiqish va barcha xarajatlar miqdorini o'z ichiga oladi. Sayyohlik yo'nalishi Toshkent shahridan boshlanadi. Ekskursiya dasturiga Chorbog' va tuyabug'uz suv omborlari, chirchiq daryolarida qarmoq bilan baliq ovlash kiradi. Ekskursiya sizga O'zbekiston tabiati bilan tanishish va yaqinlashish imkonini beradi. Ekskursiya dasturi maqsadi "tutish va qo'yib yuborish" ekologik va axloqiy tamoyili doirasida dam olish imkoniyatlarini ko'rsatish, baliqchilik turini tashkil etishda yordam berish" sayyohlik markazi bazasida dam olish baliq ovlash ham kiradi

9-mavzu. Pullik baliq ovlash uchun hovuz tashkil etish bo'yicha biznes reja tuzish

Minglab insonlarning tinch osuda makonda baliq ovlash ishtiyoqi chekka viloyatlar ko'llarida va baliqchilik sayohatlari tashkilotchilari pul topishi mumkin. To'g'ri yaratilgan har qanday hovuz o'z egasiga daromad keltirishi mumkin.

Kichik jihozlangan hovuz yoki ko'lda litsenziyalangan baliq ovlash taxminan 2-3 yil davom etadi. Bu biznes hali boshlang'ich bosqichida va ko'pchilik sinov va xato bilan davom ettirmoqda. Bu juda jozibali hududning rivojlanishiga baliqchilik sohasidagi qonun chiqaruvchi organlarning noaniq qaror farmiyishlari to'sqinlik qilmoqda. Tabiiy suv omborlarini ijaraga berish va sun'iy suv havzalarini yaratish shartlari to'liq aniq emas. Ammo, to'siqlarga qaramay, Toshkent va unga tutash viloyatlarda juda muvaffaqiyatli va qiziqarli loyihalar yaratilgan.

10-mavzu. Xorij mamlakatlarida xavaskorlik baliq ovi

Angliyada baliq ovlash milliy mashg'ulotdir. Qimmat xususiy maktablarda, hatto o'rta maktabda ham shunday fan bor. Har bir ko'lda yoki daryo bo'yida siz baliq ovlovchi odamni uchratishingiz mumkin. Mahalliy baliqchilardan juda ko'p

asbob-uskunalar hayratlanarli, ular doimo ular bilan birga olib yurishadi. Ovlangan barcha baliqlar, bir nechta istisnolardan tashqari, qo'yib yuboriladi.

Baliq ovlash bepul emas. Qatnashish uchun siz chuchuk suvda baliq ovlash litsenziyasini sotib olishingiz kerak (yiliga taxminan 25 funt yoki kuniga 3 funt). Bu pullar yovvoyi tabiat haqida qayg'uradigan tashkilotlarga beriladi. Sheffildda ular litsenziyalar uchun olingan Don daryosini tozalashga bir necha million funt sarflashgan. Litsenziyada hatto «Fishing for better environment».shiori bor.

11-mavzu. Ko'l, suv omborlarda va daryolarda baliq ovlash

Chorbog' suv ombori - O'zbekistonning Toshkent viloyatining Bo'stonliq tumanida, viloyat shimolida joylashgan suv ombori. U Chirchiq daryosida, G'arbiy Tyan -Shanning Ugam va Chatkal tizmalari oralig'ida, Pskem va Chatkal daryolarining quyilishidan bir oz pastda joylashgan. Suv omborining joylashishini bu erda berilgan Toshkent viloyatining sxematik xaritasida ko'rish mumkin. Hovuzning maydoni 3200 km². Suv omborida sazan, marinka, alabalik, oq baliq, peled kabi baliq turlari yashaydi. Suv omborining tubi juda topografik, ko'plab qirralari, teshiklari va burmalari bor.

12-mavzu. O'zbekistonda baliqchilik turizmini rivojlantirish istiqbollari.

Hozirgi vaqtda turizm sanoati ko'plab mamlakatlar iqtisodiyotida katta ahamiyatga ega, davlat xazinasini sezilarli darajada to'ldirilmoqda. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, turizm jahon yalpi milliy mahsuloti, global sarmoya, barcha ish o'rinlari va global iste'mol xarajatlarining qariyb o'n foizini tashkil qiladi. Va baliqchilik turizmi bu tizimda muhim o'rinni egallaydi.

Baliqchilik turizmi tabiiy resurslarga axloqiy munosabatni rivojlantirishga yordam beradi. Baliq ovlash tabiatni tashkil etuvchi tarkibiy qismlarga ko'proq ehtiyotkor bo'lish kerakligi, baliqlarning ko'p turlari qirilib ketishi mumkinligi, baliq ovlash orqali tabiatni toza saqlash kerakligi haqida tushuncha beradi. Shunga asoslanib aytish mumkinki, baliqchilik turizmi ekologik turizmga juda yaqin.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Turizmning rivojlanish omillari.
2. Turistik oqimlar statistikasi va geografiyasi, daromad va xarajatlar
3. Turistik regionlar, viloyatlar
4. Baliqchilik turizmi tushunchasi va klassifikatsiyasi
5. Baliqchilik turizmining maqsadi va vazifalari
6. Baliqchilik sayilgoxlarini (turlar) tashkil etish xususiyatlari
7. Baliqchilik turizmida "ushlash va qo'yib yuborish" tamoyilidan foydalanish
Viloyatlar kesimida "ushlash va qo'yib yuborish" tamoyili asosida dam olish
kunida baliq ovlash sayilgoxini tashkillashtirish
8. Baliq ovlash sayilini (turlar) marketing va tashkillashtirish bosqichi Toshkent viloyati misolida

9. Pullik baliq ovlash uchun hovuz tashkil etish bo'yicha biznes reja tuzish
10. Xorij mamlakatlarida xavaskorlik baliq ovi
11. Ko'l, suv omborlarda va daryolarda baliq ovlash
12. O'zbekistonda baliqchilik turizmini rivojlantirish istiqbollari.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia kurulumlari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashqulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar ko'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Turizmning rivojlanish tarixi
2. Markaziy Osiyo va O'zbekiston turistik mintaqasi sifatida xususiyatlari
3. Baliqchilik turizmi tushunchasi. Rekreasion baliqchilik turizmi.
4. Turistik faollikni asosiy ko'rsatkichlari
5. Asosiy turistik oqimlar geografiyasi
6. Turistik oqimlarining daromad va xarajatlari
7. Dunyo turistik mintaqalari
8. Baliqchilik turizmini klassifikatsiyasi
9. Baliq ovi turizm turi sifatida
10. Baliqchilik turizmi tushunchasi
11. Xavaskorlik baliq ovi qoidalari
12. Rekreasion (xavaskorlik va sport) baliqchilik tushunchasi
13. Baliqchilik turizmining xususiyatlari
14. Baliqchilik turizmining maqsadi va vazifalari
15. Baliqchilik sayiloxlarini (turlar) tashkil etish xususiyatlari
16. Baliqchilik turizmida "ushlash va qo'yib yuborish" tamoyilidan foydalanish
17. Viloyatlar kesimida "ushlash va qo'yib yuborish" tamoyili asosida dam olish kunida baliq ovlash sayiloxini tashkillashtirish
18. Baliq ovlash sayilini (turlar) marketing bosqichi Toshkent viloyati misolida
19. Baliq ovlash sayilini (turlar) tashkillashtirish bosqichi Toshkent viloyati misolida.
20. Pullik baliq ovlash uchun hovuz tashkil etish bo'yicha biznes reja tuzish
21. Xorij mamlakatlarida xavaskorlik baliq ovi
22. Ko'l, suv omborlarda va daryolarda baliq ovlash
23. O'zbekistonda baliqchilik turizmini rivojlantirish istiqbollari.
24. Baliqchilik turizmida tur operatorlik faoliyati
25. Baliq ovlash turizmining dasturini shakllantirish
26. Baliqchilikning turizm resurslarini tahlil qilish
27. Toshkent viloyatining ommabop baliq ovlash bazalarini tahlil qilish
28. "Tutish va ozod qilish" ekologik tamoyiliga asoslangan baliq ovine mohiyati

	<p>29. Xovuz baliqchiligi asosida baliqchilik turizmi shakllantirish</p> <p>30. Respublikamiz turli viloyatlaridagi baliq ovining o'ziga xosligi</p> <p>31. Baliqchilik sayilgoxlarini (turlar) tashkil etish xususiyatlari</p> <p>32. Baliqchilik turizmida "ushlash va qo'yib yuborish" tamoyilidan foydalanish</p> <p>33. Viloyatlar kesimida "ushlash va qo'yib yuborish" tamoyili asosida dam olish kunida baliq ovlash sayilgoxini tashkillashtirish</p> <p>34. Baliq ovlash sayilini (turlar) marketing bosqichi Toshkent viloyati misolida</p> <p>35. Baliq ovlash sayilini (turlar) tashkillashtirish bosqichi Toshkent viloyati misolida.</p> <p>36. Pullik baliq ovlash uchun hovuz tashkil etish bo'yicha biznes reja tuzish</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</p>
3.	<p>V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari</p> <p>Talaba bilish kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baliqchilik turizmi predmeti, maqsadi va vazifalari, fanning tadqiqot uslublari, boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi, fanning qishloq xo'jalik va baliqchilik hamda akvakultura muammolari <i>tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)</i> • suv ekosistemasida hayot kechiradigan baliqlar tarqalishi, morfologiyasi, biologiyasi, ekologiyasi va ichki suvlardagi biologik resurslaridan oqilona foydalanish maqsadida iqtisodiy faoliyat yurgizish, • suv xavzalarining tabiiy kompleks va suv biologik resurslaridan yashash muhitidan ajratib yoki ajratmagan holda foydalanish asoslarini bilish • baliq ovlash xizmatidan tashqari, do'kon, restoran va turistik turar joylardan ham daromad olishda bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'lish • baliq ovlash va yordamchi xizmatlardan tashqari, baliqlar va ularning yashash joylarini muxofaza qilish, nazorat qilish, boshqarish va biologik xilma xillikni saqlash borasida xam <i>bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)</i> • talabalarga baliqchilik turizmining barqarorligi va umuman olganda ovlash ob'ektlariga ya'ni baliqlar holatiga ta'sir etuvchi xodisalarni baxolash, baliq ovlash dasturlari baliq turlarining ko'pligi va ekologik holatini baholash • dam olish va sport baliq ovining asosiy ob'ektlarining yashash joylarini ilmiy baholash, suv havzalarining biologik maxsuldorligini, populyatsiya, uning tuzilishi, biotsenoz, ekosistemalar strukturasi va turlari, sovuq va iliq suv baliqlarini suv havzalaridagi ozuqa bazasini baholash • Bu qimmatli ikra to'dalarining holatini, ularga baliq ovining ta'sirini baholash, o'zgarishlarning tezkor tahlilini o'tkazish, resurslar holatini bashorat qilish va boshqaruv harakatlarini aniqlash va ularni talqin qilish, olingan bilimlarni

	boshqa ixtisoslik fanlarini o'rganishda qo'llash <i>ko'nikmalariga bo'lishi ega kerak. (malaka)</i>
4.	VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • laboratoriya ishlari; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	VIII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, i yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar <ol style="list-style-type: none"> 1. Васильев, А.Н. Охота и рыбалка / А.Н. Васильев. – Харьков, 2009. - 320 с. 2. Глушко, А. А. География туризма / А. А. Глушко, А. М. Сазыкин. – Владивосток : ДВГУ, 2002. – 265 с. 3. Зиничев, В.В. Любительское рыболовство и сохранение лососевых в России / В.В.Зиничев, Ю.В. Саяпина.— М.: Фонд «Русский лосось», 2010. - 172 с. Qo'shimcha adabiyotlar <ol style="list-style-type: none"> 4. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 56 b. 5. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 47 b. 6. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 485 b. 7. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 103 b. 8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 1 maydagi PQ-2939-son "Baliqchilik tarmog'ini boshqarish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. 9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 6 apreldagi PQ-3657-son "Baliqchilik tarmog'ini jadal rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori.

	<p>10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 6 noyabrdagi PQ-4005-son "Baliqchilik sohasini yanada rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori.</p> <p>Axborot manbaalari</p> <p>11. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi Davlat hokimiyati portali</p> <p>12. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari milliy bazasi</p> <p>13. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi Davlat hokimiyati portali</p> <p>14. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari milliy bazasi</p> <p>15. www.ziyo.net.uz</p> <p>16. http://nuu.uz</p> <p>17. http://www.seaworld.org/animal</p> <p>18. http://www.zin.ru</p>
7.	<p>Fanning o'quv dasturi Toshkent davlat agrar universiteti Kengashining 2025 yil "09" 07 dagi 1.5 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.</p>
8.	<p>Fan/modul uchun ma'sular:</p> <p>Safarova F.E. – TDAU "Umumiy zootexniya va veterinariya" kafedrasida dotsenti, b.f.f.d. (PhD);</p> <p>Toshova N.R. – TDAU "Umumiy zootexniya va veterinariya" kafedrasida dotsenti, b.f.f.d. (PhD);</p> <p>Utemuratova F.J. – TDAU "Umumiy zootexniya va veterinariya" kafedrasida assistenti, b.f.f.d. (PhD)</p> <p>Xudayberganova X.B. – TDAU "Umumiy zootexniya va veterinariya" kafedrasida assistenti</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Sobirov J.J. – O'zR FA Zoologiya instituti Ixtiologiya va gidrobiologiya laboratoriyasi mudiri, b.f.f.d. (PhD), katta ilmiy xodim;</p> <p>Mullaboyev N.R. – TDAU "Umumiy zootexniya va veterinariya" kafedrasida dotsenti, b.f.n.</p>

Mazkur o'quv dasturi dunyoning yetilgan QS va THE reytinglarida nufuzli TOP-300 talikka kirgan quyidagi oliy ta'lim tashkilotlarining ta'lim dasturlari asosida ishlab chiqilgan.

№	OTM nomi	QS	THE	TOP-300 ta'lim dasturlari asosida kiritilgan qo'shimchalar	Mazkur dasturdagi mavzu nomi	Havolalar
1.	University of Waterloo	115	163	Turizm, hududiy rivojlanish, resurslarni boshqarish, iqtisodiy oqimlar va madaniy geografiya masalalarini chuqur o'rganadi.	Tourism, geography, and geographies of tourism (Turizm, geografiya va turizm geografiyalari) 2-mavzu. Turistik oqimlar statistikasi va geografiyasi, daromad va xarajatlar. Turistik regionlar, viloyatlar.	https://uwaterloo.ca/geography-environmental-management/sites/default/files/uploads/documents/geog_233_course_outline_fall_2019.pdf?utm_source=chatgpt.com
2.	University of Otago	214	351	Turizm bozoridagi imkoniyatlarni aniqlash, xizmatlar yaratish, biznes rejalar ishlab chiqish va muvaffaqiyatli turizm loyihalarini boshqarishga qaratilgan.	Tourism Entrepreneurship and Business (Turizm, tadbirkorlik va biznes) 9-mavzu. Pullik baliq ovlash uchun hovuz tashkil etish bo'yicha biznes reja tuzish	https://www.otago.ac.nz/courses/papers?subjectcode=TOUR
3.	University of Florida	215	130	Sun'iy va tabiiy suv havzalarida (pond, lake, reservoir) ekologik barqarorlikni ta'minlash. Baliqchilik xo'jaliklari uchun optimal sharoit yaratish haqida asosiy bilimlar beriladi.	Pond and lake management Fisheries Management (Hovuz va ko'llarni boshqarish Baliqchilikni boshqarish) 11-mavzu. Ko'l, suv omborlarda va daryolarda baliq ovlash	https://ffgs.ifas.ufl.edu/media/ffgsifasufledu/docs/pdf/all-courses/ffgs-all-courses-syllabi/ffgs-all-courses-syllabi/fas-courses/FAS-6932---Fish--Limnology-Syllabus-(Face-to-Face).pdf